

Х а н ы а т
1931 сыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 129 (4396) ♦ 1973-сыл. Алтынны 27 күн ♦ Сызанат
СУБУОТА 2 харчы

Оройуон ийейнэй-политическай оловор сүүнгэн суолталаах партийнай, комсомольскай экономикай үөрөх сага дьыла сабаламмыта иккн үздээлэ буолла.

Бийыл партийнай үөрөх 72 оскуолаларыгар уонна семинардарыгар 1300-чэкэ коммунистар, партията суохтар ол иһигэр партийнай-хаһаайыстыбаннай актив оскуолаларыгар уонна тыа хаһаайыстыбатын экономикатын үөрэтэр семинарга 80-ча салайар кадрдар, норуот хаһаайыстыбатын специалистара дьарыктаналлар. Комсомольскай куруһуоктарга 640-ча үлэлиир ыччат үөрэнэр. Улахан болдомто үлэһиттэри экономической үөрөхтээһингэ уурулуунна: 22 начальнай политической оскуолаларга, экономической билии төрүттэрэ үөрэттиллэллэр. Коммунистическай үлэ оскуолаларын уонна зоотехнической-ветеринарнай куруһуоктар курдук маассабай формаларынан сүүһүнэн рабочайдар уонна колхозтаахтар хабь-лыннылар. Оройуон киинигэр 120 истэччилээх культура университета дэрилиннэ.

Партийнай тэрилтэлэр куруһуоктар уонна оскуолалар пропагандистарынан, семинардар салайааччыларынан бу үлөһү оһуһууһаах, септөөх теоретическай бэлэмнээх дьону сүүмэрдэтиһэр. Кинилэр түөрт ғымыһтан үстэрэ — коммунистар, 80-ча бырыһыаннара үрдүк үөрөхтээхтэр.

Сана үөрэх дылытар эрдэттэн кичэйи бөлөмнүмүтүгүс партийнай төрилтэлэргэ бастагы занятиелар үчүгэй тэрээһиннээхтик, үрдүк идеяны галымнаахтык мытылынылар, коммунистар, бары кадрдар марксистскай-ленинскэй теорияны баһылааһынга, экономика, СССР ис уонна тас политикатын дьоһуннаах боппуруостарын үөрөтүгэ тардыстыылар, интэриэстэрэ биллэрдик үрдэбитин көрдөрдүлэр. Эрилик Эристин аатынан уонна Ленин аатынан колхозтар, даабы, потребобществотаары, сибээс узелынаабы, орто оскуолалардаабы уо. д. а. кээккэ партийнай төрилтэлэр куруһуоктарын уонна Политическай оскуолаларын занятиеларыгар итэҕэчилэр активсырыттылар, пропаганда

гандистар үчүгэй бэлэйнээх
нэлэн кэрэхсэбиллээх лек-
циялары, бэснэдалзри онгор-
дулар.

Ол эрээри, бу боппуруоһу анаан-минээн дүүдэлэспит ССКП райкомун бюротун муһнаһар, бэллэтэммитин курдук, политической үөрэх дьыта сир аайы итинник сараламмата. Бэлэм, тэрээһинэ суох буолуу чакчыллара Сүбүруускай аатынан совхоз, Карл Маркс аатынан колхоз, эт-үүт комбинатын, оройуонааҕы балыһына партийнай тэрилтэлэригэр тавыста.

Совхоз Сыланнаары отделениегыгар (партийнай тэрилтэ секретара таб. Баишев Б. П.) үөрэх дьыла сзваланымытыгар биир даҕаны куруһуок, оскуола балэмэ суох буолан бизэрдэ. Үлэҕэ үтүрүттэрдэхтэро аатыран, эбиинай бараи манна баччаантга диэри биир даҕаны занятие ытыгылла илик. Оройуоннаагы балыыһа, промкомбинат коллективтарыгар (партийнай тэрилтэлэр секретардара тт. Ермолова М. И., Захаров Н. Е.) сорох куруһуоктарга пропагандистара да чуолкайдана иликтэр. Итинник балаһыаньа Карл Маркс аатынан колхозка эмиз баар.

Коммунистар, партията
суох активистар Политиче-
ской үөрөхтөрүн тэрийингэ
итинник тулуйуллубат бы-
таарымылар, эппиэтэ суох сы-
һыаннаһы чакчылара тах-
сыбыттарын үрдүнөн туһаан-
наах партинай гэрилтэлэр
бу дыһалаа сытыы принци-
пийнай сыһаанабылы бигэрэ,
партийнай муньахтарга
дьүүлэхэ иликтэр.

Бары маннайгы сүһүөх уонна сыхахтаагы партийнай тэрийтэлэр политической үөрөх саага дьыла сабаланымытын, бастагы занятиелар түмүктэрин сийилии ырытар, бу боппуруоһу партбюроларга, уопсай партийнай муунахтарга субу күннэргэ дьүүллэһэн баар итэвэстэри түрүнник туоратар эбэти-нэстэктэр.

Куруһуоктар, оскуолалар
истэччилэрин кичэллэхтик
сүүнэрдээн, пропагандистарга
күнүстө көмөлөһөн заняио-
лары биризмэтигэр ытта-
рыы дьыала биэр өттө. Бу-
хайаан да толорулуоктаах
улахан суолталаах төрөһүн
үлэ.

Политической үөрэххэ кы-

лаабынайа киби үлэни, олоху кытта ыкса сибээстөнүтө, занытте үрдүк идеялэй-политическай таһымга ыгтыллыта буолар. Партийнай тэрилтэлэр, пропагандистар, лектордар бу өттүгэр улахан болгомтону ууар, көрдөбүлү туруорунар соруктаахтар. Оччоҕо эрэ коммунистар, ба-ры кадрдар бу үөрэниилэрэ күннүбү үлэлэригэр-хамна-тарыгар, олохторугар-дьаһах-тарыгар сабыдыаллаах кө-мөлөөх буолуохтаах.

Үлэһиттэри экономическай үерэхтээхилтэ: предпринимателар, тэрилтэлэр, хангайлыгыбалар салайааччыларга быһаччы эппинэтинэһи сүтөллөр. Кинилэр бу үлэни бэйэлэринэн тэрийэр контуруоллуур эбээһинистээхтэр. Партийнай тэрилтэлэр итэ көрдөбүө туолуутун араллар. Бу үлэҕэ профсоюзтар месткомнарын, атын да общественнай тэрилтэлэри сүрүннүүр иистээхтэр.

Советский Союз үлэһиттэрэ: Социалистический экономиканы — Ийэ дойдуну кыабын уонна норуот уйгулаах олобо халбаҥа суох үүнүүтүн төрүтүн салгыы өрө көтөрөр ичин дьаныардаахтык охсубун!

(СССР НК ЫҢЫРЫЛАРЫТТАН).

Ушл төбүс бийи түмүтүнүн үүт шаһымыгар 16 БҮЧЧАТ-КОМСОМОЛЬСКАЯ ФЕРМАЛАР куоталаһыларыгар үс баста-ны инестэн Эрилин Эристин аатынан колхоз фермаларын коллективтада ытлылар.

БАСТАКЫ МИЗЭСТЭНИ хас биирднн фуражнай баяхтан 2112 кг уябыт «ЮБИЛЕЙНАЙ», иккинн—1605 кг үүтү уябыт «СЫРКЫС» ылдылар. Оттон 1596 кг көрдөрүүлээх «САРДАНА» үһүс мизэстэе табыста. Ылыммыг эбэһээтэллэ-тибэлэрин толоруунан Калинин аатынан колхоз «Төрүт» уонна «Сарыал», Ленин аатынан колхоз М. Егорова ааты-нан уонна «Юбилейнай» фермалара эмгэг үчүгэй көрдөрүү-лээхтөө.

БИЙРДИЛЗЭН БАННЫНКСЫТАР нусталаһыларыгар Эрликс Эрстиин аатын колхоз Эба ферматыгар үдэлнир **ОЛЬГА ПОПОВА** бастаабытын курдук **БАСТААН** иһэр. Кини хас бийрдик ынабыттан 1973 кг үүтү ыата. 1978 кг үүтү набыт эмиз бу колхоз «Юбилейнай» ферматытан **АННА ГРИГОРЬЕВА** икинс миэстэлэни. 1818 кг набыт **МАРФА АДАМОВА** (Минималэ фермата)—үһүс миэстэлээх.

Атыл шындыксыздартан Карл Маркс аатынан колхозтан Дария Попова, Калинин атынан колхозтан Евдокия Попова, Ленин атынан колхозтан Наталья Аммосова, Эрилик Эристин атынан колхозтан Ирина Филимонова производстволары булаачыларын абара толорон ибаллар.

Стоялица кымыгчы кестүүтүн чугааан эвэр Октябр. быраа-
ныныгытар аналлаах-былаахтары уюна араас өгмөөх плакатта-
ры сарса уузуссаны туура тардылааныбыт халлаан күөбү бологуша-
лар, конгрест эмблемалаах былаахтар кнргөтөөллөр. Хайаларыт-
тан да үгүстүк.

—Эйвэл таптыдыр күүстөр Бүтүл Аал дөйхүтээгиз конгрестара түрүтүрдүң!

—Ааа дайду нуруоттара! Сабилээннэни бүттүүн уонна толору
эбэр иһин, нуруоттар икки ардыларыгар куттал суох буолуутун
иһин охсубуйт! — диин тыллар хатылаамаллар.

Тус-тухунийг **общественный туулулах** **государствонир** **айлаах** тик бииргэ **олорууларын**, **национальнай** **туулулуга** **суох** **буолуула**рын, **аан** **дойдутаады** **тыгшаһыны** **салгыы** **симпатымыны**, **норуоттар** **добродоһууларын** **бодорговууну** **хааччыһар** **суолу** **кордообун** Москвада **Эйни** **тантыыр** **куустар** **аан** **дойдутаады** **конгрестарыгар** **3000-тан** **тахса** **делегаттары**, **140-тан** **тахса** **дойду** **кэтээн** **корооч**чүлэрин **сонна** **малдыттарын** **ааалла**. **Бү** **сүүһүнэн** **аан** **дойдутаады** **уонна** **национальнай** **тэрилтэлэр** **представителлэра** **Эйэ** **уонна** **социальнай** **сайдды** **идеяларын** **күндүүтүк** **санааччылары** **барыла**рын **түмэр** **ийнэ** **турулар**.

Алтыншы 25 күндөр-Съездар дыбарымстаритар заң дойдутааны конгресс бэйетин улагин садалаата. Делегаттар уонна ыалдыктар бу форуму мытар Эйэ заң дойдутааны Советын билгиниэх дөстөллөрө, заң дойдутааны Бөлөмүгүр комитет исполкомун чилиэннэре президиумга тахсыыларын ытык таһынамынан көрсөллөр. Конгресс кытылалахтара Коммунистическай партия уонна Советскай правительстве салийааччылары дөстөлөргө тахсыыларын ытык таһынамынан көрсөллөр.

Конгрессын кылагас кириин тыштанан аан дойдутаабы Балэминжир кэмтэт-председатели солбуйааччы Шон Макбрайд аста, Кипи байтик этингин бутуутуг конгресс председателинан Эйз аан дойдутаабы Советын Генеральный секретара, аан дойдутаабы Балэминжир кэмтэт председателэ, Эйз дьаалатан ийин биллиилээх охсуулааччы Ромеш Чандраны туруора.

Ромеш Чандра бүтүн аан дөлдүгү кырдык уюна Эбэ көмүскөсүн дымалатысар советскай салалыаччылар өтөрбүт инициативаларын өңүн маузма.

— Бу конгрессы,— дээр Ромет Чандра,— аан дайду Генеральский ассамблеяны ааттааха толору сеп. Маным толору форумнаах муныхаа политической климат үчүгэй огуттар уларыынытын, аан дайдуудаа тынаадын симнаадын түмтөр кыаллар буолла. Эйэ-из таптыр күстөр конгрестара норуоттар Эйэ, национальнай ту-тулуга стех буолуу үнни социальнай сайдыы ийин охсуууларга үнүлүнчү суолталлаах буолуо дии эрэнэбин.

Ийн хөвнгийн Шон Макбрайд — государственная политическая деятельница, араас тэрилтэлэртэн конгресс эадарыныг кинбонг элэрдэлэр, тустарынан ийнтинээр.

Алтынның 26 сүнгүр Эйэни таптыр куустар аан дойдугаабы
көңгүрестара үзүтүн салбааста. **СССР**

CCTA

Дээдмийн бөхлөгийн соёруу үрлүг 720 квадратнай метр наниэх ганга улаан гараж дэфеттмь баламнэжит маһынаг тулууна. Бетоннамыг мус талаах ангиалмь корүнгээх гаража 40-га тийнэ трактор зонна автомашина биирдэ киирэн көк-калийн сав.

Илтар системаны монтажда
бара турар. Туншуктар, халдан-
гара ситерилишээринэ, кыры-
сатта шиферини саайылынарына
Ленин аатынан колхоз чехани-
зотардара үлэлиир техниканын
туруорар бэртөөхэй миастала-
ныкхтөө.

П. ЯКОВЛЕВ

Ленин аатынан колхоз шофер Илья Петрович Ефимов быһыл 54000 тонна-километры, оңорор сөрүктээбэ. Ол эрэри кини ЗИЛ-130 марналаах массыыната күнү дэҥҥэ кута сындыыстанар Чулуу шофер кэлэр сыл сүрүтүгэр хайыы-үйэ 38054 тонна-километры оңордо.

С. ПЕТРОВ.

Отчуоттуур — быбардыр партийнай муньахтар

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ҮЛЭНИ ТУПСАРЫАХХА

Оройуоннаады промышленнай комбинат иһинээри маннайгы суох партийнай тэрилтэ уопсай муньахтар секретарь Н. Е. Захаров 11 ыйдаах үлэни туһунан отчуотун коммунистар киэниик дүүллэстилэр. Отчуоттуур дахылаахка партийнай тэрилтэ ымыгыт үлэ, комбинат үлэни туһута критическэйдик ырытыллан туроролууна.

Отчуоттуур көмө 10 төгүл ымыгыт уопсай партийнай муньахтарга 30-тан тахса араас болпуростар, ол иһингэр, үрдүкү партийнай органныр уураахтарын таһынан, коммунистар партия Устаабын көрдөбүллэри хайдах толороллорун, ымыгыт уураахтары олоххо киллэрин туруутун, партийнай докумуоннары уларытыыга бэлэмнэни уонна агитационнай-массабай үлэ, партийнай үрэх болпуростара итинэнэ комбинат коллектива производственной былааннары толоруутун туһарынан, не партийнай үлэ итинтэн да атын болпуростара биримэтигэр былааннаахтык көрүлүбүттөр.

Партийнай уопсай муньахтарга болпуростары дүүллэһингэ коммунистар активнайдык кытталар, ону ити ымыгыт муньахтарга 82 киһи тал эппитэ да көрдөрөр. Коммунистар тэрийэр уонна политической-ни тэр үлэ, активностара уонна сабыдыалара кууһурут. Партийнай үрэх аасыт ымыгыт, марксистской-ленинскэй филосо-

фияны үрэтэр куруһуок үлэни түгүйдик түмүктэбит. Үлэни тэртэ технической минимуму үрэтти тэрилтэ, 30 киһи разрядтара үрдүктүлүбүт. Рабочай коллектив ортотугар үлэ дымсиппинэнэ аасыт ымыгыт дьаардыр биллэрингэ туспарылыбыт.

Промкомбинат коллектива быһылы ымы 9 ыйдаах производственной былааннары сүрүн көрдөрүүлэргэ толордо, ол иһингэр валовой бородууксуйаны өгөрүтүтэ 103,3 бырыһыан, табыарынай бородууксуйаны өгөрүтүтэ 103,2 бырыһыан уонна бородууксуйаны батарыыга 110,8 бырыһыан. Аасыт ымы ити көмө-өөрөр 31,6 тыһыанча солкубайдаах валовой бородууксуйа ордуу өгөрүлүтүтэ уонна 36,8 тыһыанча солкубайдаах өгөрүлүбүт бородууксуйа ордуу атымылланна. Коллектив сымлаады өбөһэтэлиһтибэ табыарынай бородууксуйаны өгөрүтүтэ, деловой маһы бэлэмнээһингэ, кириниччэни үктээһингэ толоруллан иһэр.

Иһини тэгинэн партийнай тэрилтэ үлэнигэр үгүс итэвэстөр, көтүтүүлэр баалларын коммунистар бэлэмнээһингэ. Ол курдук, партийнай тэрилтэ отчуоттуур көмө биһир да киһини үүмүтэх. Общественой тэрилтэлэри салайыыга улахан көтүмөх быһыны табыарылыбыт. Профсоюз мектэма, табыарыстымы суут, добровольнай народнай дружина, народнай контуруол көмө группата мөлтөхтүк үлэниллэр. Партийнай муньахтарга киһилэр отчуоттара итиллибит. Коллективка производственной муньах

сымы устата 5 эрө төгүл ымыгыт-лыбыт.

Үлэнигэр ортолоругар агитационнай-массабай үлэ ситэтэ суох ымыгыт, комбинат салайааччылары ымыгытга итир-ой-дотер үлэ, кыттыбаттар холо-бур, директор Романов биһир да бэлэмнэни, лекцияны өгөрбөтө критикада тэрдиллини. Предпри-и́тсера экономической аналлытар өгөрүлүбүттар, көрдөрүтэ та-быарылыбыттар. Ол курдук, бирдинилэни үлэнигэр көрдөрү-лэ, үлэ өгөрүтүтэ, себестон-мосты, рентабельносты, матыры-йаалы уонна сырыны араскуот-таһыны, техниканы, оборудова-и́нны туһаныны, предприятие сайдыытын экономической про-гностаһыны, онтон да атын экон-омическэй болпуростар ымыгыт-лап көрдөрүлүбүттөр.

Рабочайдары үлэ, көтүмө-и́ни курдук былааннары толорор иһин өкөрүтү биһир сүрүн ымы-матыгар болгомото ууруллубатах. ымыгыт матырыйаалынан, сы-рынан хааччылыыга улахан бы-таарылар тахсаллар. Ити кур-дук бухгалтерскэй үлэ мөлтө, үчүөт-отчуотунас хаалап иһэрэ, рабочайдар хаасты да ый хам-настарын ымыт түбэлтэлэр та-быарыллара сирдээх критикада тэрдиллини. Үлэнигэр ортолор-уттан билигин да үлэ дымсип-пиниһэни түтүспат буолуу уонна арыгылааһын чакчылары аны бааллар.

Отчуоттуур-быбардыр мун-ьяахка коммунистар бары кэллэ-лэр уонна отчуоту дүүллэһингэ 7 киһи тал эгтэ. Муньаахка ОСКП райкомун басканы секретарь Н. П. Листиков кыттымын ыла. Партийнай тэрилтэ үлэ, ортонон сымалланна. Тэрилтэ се-кретарынан Н. Е. Захаров бы-барданна.

Р. КРИВОШАПКИН.

ПРОФСОЮЗНАЯ ОЛОХ

КЭПСЭТИИ КИНИНГЭР—ИТЭБЭСТЭР

Оройуоннаады потребительскэй общество киһи апаратын проф-сэюзнай тэрилтэни отчуоттуур-быбардыр муньахтар кэпсэтии киһингэр кэһилиһинэнэ табы-рынан уонна общественнай аһы-лыгынан хааччылыыга тахсыбыт итэвэстэр турдулар. Розничнай табыар аргирини 9 ыйдаах бы-лаана 191 тыһыанчаанан туолба-та, өбөтөр талоруу 98,1 бире-һыанча тэһинэстэ.

Чурапчы сэлэниһэтиннэри 14 өртөн туочуктарыттан былаан-нары 5 эрө хаһаанна толорон иһэр. Мурун Тыһыанча ма-һаһына (сэбидиссэй таб. Колес-на) былаанын 76,3, 1 №-дээх хаһаанна (сэбидиссэй таб. Нов-

городова) 85,6 бырыһыан толор-дулар.

Тыл аһыттар тутуу тэһинэ бы-таанын, үлэнигэр ортолоругар өбдөтөр-и́тэр үлэ мөлтөбүт, ол-тунулар арыгылааһын, үлэ дымсиппиниһэни киһи түбэл-тэлэргэ тахсыталлыларын кри-тикалаатылар. Оһоһөр бу мун-ьяахха тутуу үлэнигэр Захаров уонна Ириков холоочун кэл-биттар. Сөгөтөх бу даһаны чакч-колективка дымсиппиниһэ сита-байны туобулуур.

Местком сага састаабы талы-ланна. Киһи председателиһэ А. Н. Чинэчов быбарданна.

В. ИГНАТЬЕВ.

ЫЛЫННЫЛАР ДА, ТОЛОРОЛЛОР

ЫБСЛКС районун өсөрү-табыта буолан аасыт VII пленума оройуон комсомоль-тарын уонна ыччаттарын ин-и́нгэр общественнай сүөгүгэ 2895 тонна эһи аһыгы бэлэмнигэр бөчүмнээх сору-гу туруорбута. Үгүс комсо-мольскэй тэрилтэлэр ону оло-хо киллэрини хайы-үйэ са-былаан эрэллэр.

Райсовет исполкомун иһинээги комсомольскэй тэрилтэ (секретарь Надеж-да Попова) комсомольцта-ра уон алтыа буолан аасыт субютага уонна өрө-бүлгэ шэфтээх Калинин аатынан колхоз Телей Ди-риниһээри биригээдэтигэр дулда тиэйинтигэр уонна кырбааһыныгар үлэһэти-лэр.

Ленинскэй комсомол тө-рүттэмэнт күнүн көрсө

райпотребобщество комсо-мольскэй тэрилтэ (секре-тарь Ендокня Лепчикова) Ленин аатынан колхоз Одлууунаады учааста-тын ферматыгар Салпаас Окко, эһи аһыгы соро-туопкалааһыныга көмөлө-һөн эрэр.

А. Е. Кулаковскэй ааты-нан Чурапчы 1 №-дээх абыс кылаастаах оскула-тын коллектива Субуруус-кай аатынан совхоз Волто-котоогу отделениетын «Кэскил» ыччат-комсо-мольскэй ферматын шэф-төһөргө быһаарымыта. Алтынны 20-21 күннэри-гэр оскулаттан 60-ча үө-рэнээчки тахсан ферманы кыстыкка бэлэмнээһингэ субютуһуу оһордулар.

Куттал суох буолуутун Советын муньаба

НЬЮ-ЙОРК (ССТА). Ал-тынны 25 күнүгэр Москва бириэмэтинэн 30 чаас 15 му-нүүтэ Куттал суох буолуу-тун Советын суһал ыны-рылылаах муньаба сабалана. Муньах Египет делега-цията Израиль Куттал суох буолуутун Советын 1973 сыл алтынны 22 уонна 23 күннэ-ринээри резолюциятын кэс-питин туһунан болпуроһу көрөргө көрдөһүүтүнэн ымы-рылыны.

Совет үлэтигэр куолас-тыр бырааба суох кыттарга Египет, Израиль, Сирия, Ни-герия уонна Саудовскэй Ара-вия делегациялара ымыры-лынылар.

ИЗРАИЛГА КӨМӨ

НЬЮ-ЙОРК (ССТА). Хол-буктаах Штаттар Израиль ула-хан байыаннай көмөү салгыт өтөрөллөр. Америка бөһөтө бил-лэрэрин курдук, Израильга үрү-бэриллибит 130 самолетка уонна 350 таһаа эһи самолеткары, танкалары, ракеталары киллэрин туһунан, байыаннай техника сага улахан партияга тэһиниһэ. Тель-Авивка Америка эһи ба-йыаннай көмөтүн кээһи чин кистээһингэ тутулар.

СЕЛЬСОВЕТ САҒА УСУЛУОБУЙАҒА ҮЛЭЛИИР

ГОМСКОЙ УОБАЛАС. Шегар-скэй оройуон Каргалинскэй сель-советын 25 депутаттары—бастык механизатордар, сүөсүһүттар, хо-нуу үлэнигэр, учууталлар, эх-чичттар, продавецтар Совет үгүс өртүтэх үлэнигэр активнайдык кытталлар. Норуот итэһибит дьонноро бары куустарын колхоз хаһааймытыбанын үлэ-хамнаһа туһарын, экономикада бөдөрүү-рүн, сэлэниһэ тас көстүүтэ дьирэмнээх дьинэ сельсөй Совет өһөркэйэрин, колхозтаахтар олох-уонна колхоз бырабыллыһыта торо-дьаһахтара байылыат буо-лорун туһугар анымылар.

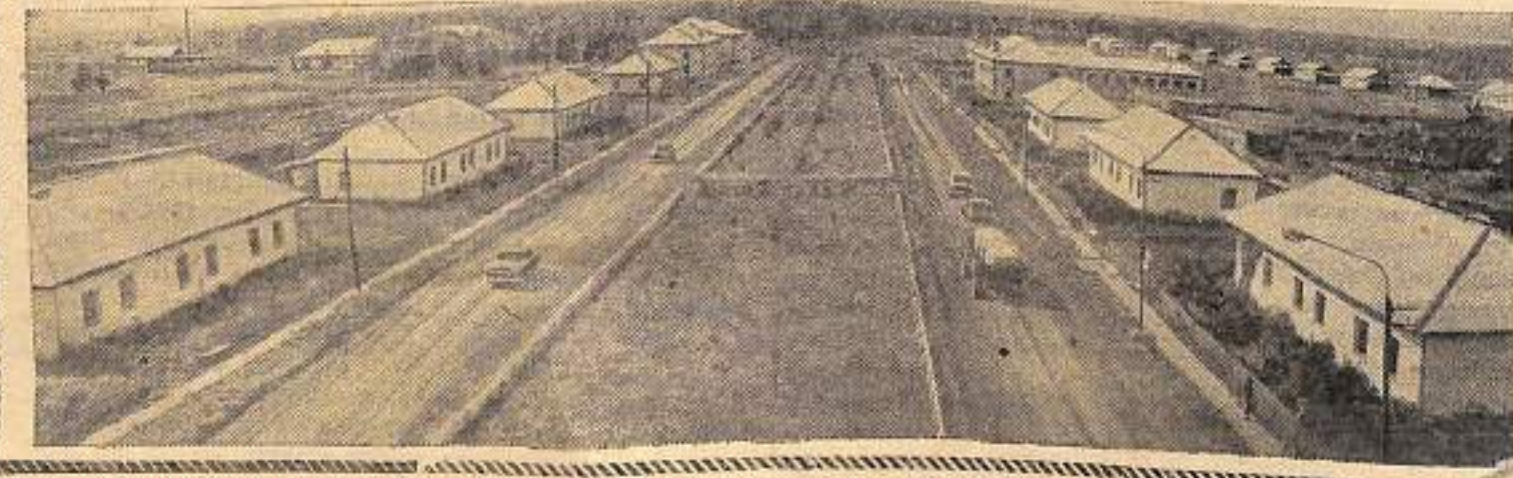
Каргалинскэй сельсөй Совет багыт уопсай көстүүтэ, территориятыгар баар «Гигант» колхоз—уобалас биһир бастык ха-

һааймытыбата. Киһи госуларство-да былаанна көрүлүбүттөөрөр эбөк тал хаһааймытыбатын бө-родууксуйатын атымылар. Ха-һааймытыба киһи уһаайбата куо-раттын тиһтээх бөһүлөктөртөн хаалыбат: кыһ, коно үлүсө-лардаах, өлөргө олус табыгас-таах усулуобуйалардаах, водо-пронд уонна гал киириит квар-тиралардаах тас дьинэрдээх.

СНИМОКТАРГА: бу икки мө-нүрүн, сэлэниһэ тас көстүүтэ дьирэмнээх дьинэ сельсөй Совет өһөркэйэрин, колхозтаахтар олох-уонна колхоз бырабыллыһыта торо-дьаһахтара байылыат буо-лорун туһугар анымылар.

«Гигант» колхоз киһи уһаай-батын уопсай көстүүтэ.

А. КУЗЯРИН фотота.
ССТА фотохрониката.

ЛИТЕРАТУРНАЙ МУННУК

Василий ПАВЛОВ.

ЛЕНАМ СӨРҮҮН ТАММАХТАРА

Новелла

Ыраактан айланнаан сылайан, дуохсун булбаппын... Олбөт мөйдүбүн ахтан каллахына, ырылас кумахтаах Ленам кытылыгар киирэн, өрүһүм ыл-ыраас уутуттан ытыһан ыланмын бытаанык, дьикти миннигэс амтанын сөдө-сөдө, шэбүн. Оччодо, ол сөрүүн таммахтар ахтылган кутаатын намтатан, сүрэхтэр туох ара көрөнн, уоскуйуу-дуоһууу сүүрээни кутарга дылылар.

Өрүһүм уутун сөрүүн таммахтара! Мин эһигини туохха хэ-

лүөхпүн булбаппын... Олбөт мөйдүбүн ахтан каллахына, ырылас кумахтаах Ленам кытылыгар киирэн, өрүһүм ыл-ыраас уутуттан ытыһан ыланмын бытаанык, дьикти миннигэс амтанын сөдө-сөдө, шэбүн. Оччодо, ол сөрүүн таммахтар ахтылган кутаатын намтатан, сүрэхтэр туох ара көрөнн, уоскуйуу-дуоһууу сүүрээни кутарга дылылар.

Өрүһүм уутун сөрүүн таммахтара! Мин эһигини туохха хэ-

Григорий КУЗЬМИН.

БЧУР М В А В

Мин «Сөп», — дьибин.
Кини «Сөп», — дьиб.
Мин «Соннук», — дьибин.
Кини «Соннук», — дьиб.

Мин «Сыһа», — дьибин.
Кини «Сыһа», — дьиб.
Кини биһир тылы
эбэн эплэтэ
арайдаах өтө.

Василий НАУМОВ.

Аламай күн алгыс итэ
Арыалласпыт дьолбуһан,
Бүөргөһүм ылыһы итэ
Бөсгө-сүтө дьурулаан,

Сүппэт «үүнэ дьолбун санаан
Сүрэхпиттэн уордүм мин,
Мин миннэбэр кинигик сырдаан
Күүтөр кэлэр кэскилим.

ДУОБАТ
МУННУГААхсынньыга —
юбилейнай көрсүһүү

Чурапчы уонна Таатта оройуоннарын хамаандалара саастымакка маннайгы көрсүһүүлэрэ 1948 сыллаахха буолбута. Икки өттүттэн бизестии дуоскара үстүүтэ оонньообуллут. Биһиги үс бастакы көрсүһүүлэргэ субуруччу хотон кыайбыппыт. Тааттаттан бырааттыы Михаил уонна Владимир Афанасьевтар, Чурапчыттан Дмитрий Постников биһиги оонньообуллутун өйдүүбүн. Атыттары улуубуллун. Онтон бэттэх 25 сыл ааста. Уейээ ааттаммыт түөрт кийиттэн маастар Михаил Афанасьев, атын сиргэ баран, кэлин сылларга кытыбатаа. Кичигиттэн уратылар ити үйэ чыппэрин устата буолуоталаабыт күрэхтэһиһилэрэ биһи да хотуһуһу кыттан кэлэбит.

Манньык көрсүһүү сылайы кытыллар үгэскэ кубулуйбута. Онон бонусуһу А. К. Софронов үтүгэ-өтөгө улахан. Бу үгэс буолбут көрсүһүү сылаан сыл сайдан иһэр: саастымакка оонньообуллут 25 дуоскара тиздириллэ сылдьыбыта. Уонча сыл кэнниттэн дуобат эбии кыллэриллибитэ. Кэлин сылларга күрэхтэһиһилэр спорт 5 көрүһэр ыстыллар буоллуннар. Дуобакка биһиги лаппа

сабырыһан илэбит. Кэлин үс сылга Таатта хамаандатын 17,5:12,5; 17,5:12,5; 17:13 ахсаанынан субуруччу хотуһуллут. Бу үс күрэхтэһиһигэ оройуонмут оныктаах дуобатчыттары Дмитрий Чепалов 6-тен 5,5, Нургустан Макаров 5, Константин Романов 4 очколары хотуһуллуттара. 1970 сыллаах күрэхтэһиһигэ биһиги спорт маастара Иван Пинигин уонна Николай Беляев иккиһигэ кыайбыттара. 1971 сыллаахха кырдыгас дуобатчыһыт Д. П. Кладкина республика чемпионката Зоя Саввинаны 1,5:0,5 ахсаанынан хотуһута. Аастык сыллаагы оонньооҕа Евдокия Абрамова уонна Анна Попова иккиһигэ баатаралыгы очкону ытыбыттара.

Ыаллы оройуоннар спортсменнарын дуобакка күрэхтэһиһилэргэ кырдыгаспыт Андрей Никитин, маастарга кандидат Егор Монастырев, оройуон экс-чемпиона Федот Кон-

Билигин көрөөччүлөр, Илэ дойдубут столицатын олохтоохторо уонна калдьыттары, А. В. Шусев аатынан архитектура Государственной музейи саалаларыгар туруоруллубут Дальний Восток уонна Уһук Хоту дойдуну народнай искусстволарын айымньыларын быыстапкатыгар үгүстүк сылдыаллар.

Манна норуот уран тарбахтаахтарын дьикти-дээххэй көрө айымньыларын илэ хараххынан көрөн, кыра бародностар культуралара советскай былаас сылларыгар хайдахтаахтык чөлгөй сайдыытына итэрэйэбин.

Таппар тапас уонна атаах тапастара, муоска, маска кыһан оҕоһуулар, өрүү уонна баайык, оһуордар уонна сувенирдар, ювелирнай оҕоһуулар, көрдөөх оонньоуурдар — бары далайдык

быыстапка саалаларыгар туруоруллубуттар.

Үтүөкөннөөх экспонаттар Чурапчы оройуонуттан кэлбиттэр. Ордук П. А. Васильев, М. П. Селеменова, Е. К. Дюдорова, Ф. Г. Пудова, Н. Д. Флегонтова ювелирнай оҕоһууларын чорботон баайытара барарылар. Москвиттар сааһы суруйар кинигэбэ норуот уран тарбахтаахтарын падырыстарыгар махтал-баһыһа тылаарын оталлар уонна кинилэргэ айар үлэлэригэр салты сапаттан сажа ситиһиллэри, буолаары турар декоративнай уонна прикладной искусство Бүтүн Союзтаагы Быыстапкатыгар көхтөөхтүк кытталларыгар баараллар.

Л. И. АПАРНИНОВ.

Москва

Былыргы көс дьон
дойдуларыгар

БУРЯТСКАЯ АССР. Селенгинской оройуон Карл Маркс аатынан колхоза 60-ча тыһыынча гектар сирдэх, оһу Советскай былаас олохтоһуор дьэри баайдар барааннарын үөрүн үүрэн дьадаһы буряттар көһө сылдыбыттара.

Билигин Карл Маркс аатынан колхоз республика биһир бастык хаһаайыстыбата. Кини 52 тыһыынча гектар коруннай уонна тоһуоруннай анаардаах барааннаах, үс тыһыынча ынахтаах итэһинэ 700 сылгылаах. Сылаарым дохуотун уопсайа икки дьолуһун солкуобайтан таһа.

Социалистическай Үлэ Геройа Ж. Б. Ванкеев сааһыһаах колхоз быраһылыамыһа сүөсүһүттэр үлэлэрэ өссө ордук үрдүк оһурумутолаах буоларын туһугар кыһанар. Хаһаайыстыба сүөһү итэһитин механизированнай комплекстара тутуллаллар. Хайы-үйэ 400 уонна 200 сүөһү киирэр үүтабаарынай фермалара үлэлиһлэр. Фермалар аһылык бэлэмниир сьахтардаахтар, ууну киллэрэр башнялардаахтар.

СНИМОККА: Вурятия биллэххэ манньыкыта Социалистическай Үлэ Геройа Пылыжит Вальжиевна Жалсанова. Атыгар кини уола Дабацырен — Иркутскайдаагы университет студена.

М. МИНЕЕВ фотота.
ССТА фотохрониката.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

хал Николай, Николай Беляев, Владимир Бархсанов, Семен Пинигин үүрэгник үүнэ иһэр эдэр оонньооччулар — биһиги миннэи эрэлбит, кэскилбит.

25 СЫЛЛААХ ЮБИЛЕЙНАЙ КӨРСҮҮҮ БЫЙЫЛ АХСЫННЬЫГА ҮТҮК-КҮӨЛГЭ ЫТЫЛ-ЛЫАҒА. Ылаларыт урут үчүгэйдик бэлэмнээр буолаллара. Кыайыкы ситиһэргэ быһыы хайаан да дьулуһаллара эрбил. Оһон биһиги оройуонмут спортсменнай общественноһа буолаары турар боччумнаах көрсүһүүгэ сөптөөх суолтаны биэрэн, баар күүһү эрдэттэн түмүнэрэ, үчүгэйдик эрчиллэрэ наада.

С. ЖИРКОВ,
оройуон дуобакка
чемпиона.

стантинов, прокомбинат рабочая Василий Дмитриев ордук ситиһилээхтик оонньоотолообуттара. Эдэрдэртэн Михаил Николаев, Николай Беляев, Владимир Бархсановы, Петр Калачеву, Афанасий Алексеевы, учуутал Семен Слепцову кэскиллээхтэр дьэ чорботон бэлэтиһлэх сөп.

Итинник күрэхтэһиһилэри үйэ чыппэрин туһуру утумнааттык ытыгы икки оройуоннарга дьобурдаах эдэр спортсменнары итиннэ, спортсменнай маастарыстыбаны үрдэтиһэ биллэр-көстөр сабыдыалламмыта саарбага суох. Тааттаттан Егор Мординов, Семен Дагилев, Зоя Саввина, Мария Вирдынькова курдук республика биллэр дуобатчыттар үүнүлэр. Биһигиттэн республика экс-чемпиона, спорт маастара Иван Пинигин оройуон кизин туттар дуобатчыта буолла. Тамара Тарабукина, Мария Каргузова, Ми-

КҮНДҮ ААБААЧЧЫ 1974 СЫЛГА
«САГА ОЛОХ»

хаһыакка сурутаргы умуһа!

СУРУТУУ СЫАНАТА:

Сылга — 3 солн. 12 харчы
6 ыйга — 1 солн. 56 харчы

Сурутууну «Союзпечать» агентстволара, сибээс отделениелар, бачээги общественнай тарбатааччылар хааччаба суох ыаллар.

БИЙИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс
ул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 9-13-95, редакторы солбуйааччы, эппиз-
тир секретарь — 9-14-95, отделлар — 9-14-95, уопсай — 9-15-05.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР